Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 27, 1985 No. 79. VOL. XCII

ЧЛЕНИ КОНҐРЕСУ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ Ю. ШУХЕВИЧА

Вашінгтон. — 136 членів Палати Репрезентантів підписали листа до Міхаїла Ґорбачова у справі звільнення Юрія Шухехвича та дозволу йому і його родині виїхати до ЗСА.

Лист датований 17-го квітня 1985 року закликає М. Ґорбачова зробити це із простих людських мотивів, тому що Шухевич не вчинив ніякого злочину і не є небезпечним для свого оточення, а є хворою і сліпою людиною. Лист кінчається надією, що новий совєтський лідер саме в цей спосіб покаже світові, що він шанує людські права і дозволяє на задержання людської ґідности та поваги.

Заходи для підписання і вислання такого листа робили члени організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ), а їх речниками були члени Палати Реперезентантів зі стейту Ню Джерзі, Френк Дж. Ґваріні, з Демократичної партії, і Меттю Ріналдо з Республіканської партії. Члени організації АОЛПУ як і члени Товариства Української Студентської Молоді ім. Міхновського відвідали або телефонічно поінформували про акцію в обороні Ю.Шухевича понад 250 членів Палати Репрезентантів, а обидва конгресмени з Ню Джерзі виготовили супровідного листа який враз із точними біографічними даними про Юрія Шухевича одержали члени Палати Репрезентантів.

Як відомо, Ю. Шухевич був проголошений в'язнем сумління Міжнародною Амнестією, а завдяки заходам АОЛПУ Відділу в Олбані, і американського Товариства для сліпих вислано йому звукозаписувач, книжку для сліпих, видану в СССР, та білу палицю. Усі ті подарунки повернулися до ЗСА і їх не доставлено адресатові.

ПОЧИНАЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ВІДЗНАЧУВАННЯ 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСТВА

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.). — У понеділок, 22-го березня ц.р., до приміщень Головної Канцелярії та Видавництва „Свобода" загостив д-р Юрій Старосольський — відомий українській спільноті як науковець, виховник, суспільно-громадський діяч, довголітній Начальний Пластун, сьогодні — президент Крайового Комітету для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, якого вибрано на цей пост під час нарад представників Українських Церков та крайових організацій і установ, що відбулися у Філядельфії у суботу, 23-го березня ц.р. Ці наради, як писала „Свобода" 23-го березня ц.р. скликано з ініціятиви ієрархів Українських Церков — Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА і діяспорі Блаженнішого Владики Мстислава та Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА Владики Стефана.

Сидять (зліва): Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу, д-р Юрій Старосольський та д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу; стоять (зліва): Степан Гавриш, головний організатор, та Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу.

Інформуючи про підготову в напрямі відзначування цього Ювілею, президент цього Комітету сказав, що, в зв'язку з цим, що наради велися під кличем громадської єдности — конечної у гідному відсвяткуванні цих роковин, особи обрані до комітету є розпорошені по цілій Америці і їхні дії треба буде скоординувати. Тому — найближчим завданням цього комітету є створити спільний функціональний апарат, тобто зорганізувати працю комісій. Працю цих комісій треба поділити на їхні компетенції і функції та передбачити конкретні плянування.

У цій справі д-р Ю. Старосольський вислав листа до голів комісій, в якому, ще раз стверджуючи створення цього комітету і обрання його на предсідника, між іншим, пише:... „Знаєте також, що наради велися під шляхетним кличем громадської єдности, необхідної для гідного й поважного відсвяткування цієї особливої події в нашій історії. Я вірю, що цю єдність і зрозуміння її важливості ми осягнули і що цей здобуток буде панувати над нашою працею протягом найближчих років. Наше перше завдання мусить бути — доповнити те, чого не могли дати нам наради 23-го ц.р., а саме — покласти виразні організаційні основи нашому комітетові і його комісіям та накреслити наші завдання і плян діяльности. Тому дозвольте мені звернутися до вас з проханням і пропозицією, щоб, ви як голови, зорганізували свої комісії, накреслили їх завдання і позицію в межах Крайового Комітету і подали свої пропозиції щодо загального шляху нашої діяльности".

На думку д-ра Ю. Старосольського — черговим важливим завданням — є скликати збори комісій і намітити загальний плян. Конечно теж уточнити, де такі збори могли б відбутися, щоб могти охопити працю голів комісій. Головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис запропонував, щоб такі збори відбулися у Джерзі Ситі, у приміщенні будівлі УНСоюзу. Покищо, однак, приміщення і дати недалеких уже нарад неустійнено.

Як в дальшому поінформував д-р Ю. Старосольський, започатковуючи свою діяльність на пості президента Крайового Комітету для відзначування цього Ювілею, він, щоб зміцнити зв'язок із спонзорами цієї справи — Владиками Українських Церков, у минулу суботу, 20-го квітня ц.р., у Бавнд Бруку, Н. Дж., відвідав Владику Мстислава, щоб на цій зустрічі загально обговорити про справи пов'язані із відзначуванням, а в середу, 24-го квітня відвідав Владику Стефана, де обговорював ці ж самі теми і плянування на майбутнє в зв'язку з Ювілеєм.

М. ҐОРБАЧОВ ПРИБУВ З ДЕЛЕҐАЦІЄЮ ДО ВАРШАВИ

Варшава, Польща. — Ґерельаний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, міністер закордонних справ СССР Андрей Громико, голова Ради Міністрів Ніколай Тіхонов й інші совєтські високі партійні, урядові і військові речники прибули у четвер, 25-го квітня ц.р., до Варшави столиці Польської Народної Республіки, де вони братимуть участь в нарадах Варшавського Пакту.

М. Ґорбачова, як і треба було сподіватися, вітали з великими почестями на летовищі Океце, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої Партії (ПОРП) і прем'єр-міністер уряду ген. Войцех Ярузельські і президент Польщі Генрик Яблоньскі та багато інших представників партійних, урядових, військових, молодечих та інших установ. Після відіграння обидвох — польського і совєтського гимнів, зігнана компартією Польщі публіка викрикувала прихильні для СССР і М. Ґорбачова гасла, як, наприклад, „Хай живе лідер совєтського народу" та інші і співали пісні на прославу совєтського диктатора, між ними пісню „Сто лят..."

Приїзд М. Ґорбачова на дуже припізнені наради Варшавського Пакту, відновлення ратифікації якого припадає якраз в цьому році, викликає зацікавлення також політиків та військовиків на Заході, бо від цих нарад у великій мірі залежатиме також чи переговори у Женеві між совєтською і американською делеґаціями у справі скорочення міжконтинентальної нуклеарної зброї закінчаться з позитивними вислідами, чи перетворяться в довгі безплідні розмови. Без сумніву, що участь нового совєтського лідера у переговорах, буде свого роду атракцією також для приїжджих делеґацій їх східньоевропейських країн, членів Варшавського Пакту, до якого належать, крім Совєтського Союзу і Польщі, Румунія, Болгарія, Чехо-Словаччина, Східня Німеччина і Мадярщина. Останні наради членів-учасниць відбулися в січні 1983 року. Лідером СССР в тому часі був Юрій Андропов. Пізніше, в 1984 році совєтський бльок пробував скликати такі наради з участю наслідника Андропова Константина Черненка, але він вже був настільки фізично послаблений, що наради прийшлось відкликати без подання поважної причини. Ходили також чутки, що серед членських держав існують різниці в поглядах на деякі стратегічні справи.

Західні політичні спостерігачі кажуть, що особиста участь М. Ґорбачова в нарадах Варшавського Пакту є також схваленням Москвою внутрішньої політики В. Ярузельского, який, як відомо, зумів припинити діяльність будь, що будь великого і сильного робітничого руху, який оформився у профспілку „Солідарність" і розгромити інші опозиційні групи. Лєх Валенса заявив західнім кореспондентам в Ґданьску, що підписання нового договору у Варшаві означатиме дальшу домінацію СССР над Польщею на протязі 20 чи 30 років.

Наради відбуватимуться за закритими дверима і журналісти не матимуть можливости вступу до палацу Радзівіла. Одиноким джерелом інформації для кореспондентів буде урядове польське агентство ПАП.

Юрій Стефаник помер в Едмонтоні

Едмонтон, Канада. — У четвер, 25-го квітня ц.р., вранці, у цьому західньоканадському місті помер на 76-му році життя, після довгої недуги св. п. Юрій Стефаник, голова канадського Об'єднання українських письменників „Слово", відомий наш літератор та літературний діяч, від років редактор літературного збірника „Слово". Осиротив дружину Олену та двох синів: Василя Олега й Івана Корнеля в Едмонтоні, ближчу та дальшу родину і велику українську громаду.

Св. п. Юрій Стефаник

Похоронні відправи мали початися панахидою у п'ятницю, 26-го квітня о годині 8-ій вечора в місцевому українському похоронному заведенні. Похорон у суботу, 27-го квітня після Заупокійної Служби Божої у місцевій українській католицькій церкві, перед полуднем на місцевому українському цвинтарі.

Св. п. Юрій Стефаник, син славного нашого письменника Василя Стефаника і Ольги з Гаморaків, народився 24-го липня 1909 року у селі Стецеві на Підкарпатті. Кілька років пізніше Стефаники переселилися до Русова і там жили вже постійно. Вищу освіту закінчив Юрій Стефаник на відділі права у Львівському університеті і після того перейшов на працю у видаваному проф. Василем Сімовичем журналі „Життя і Знання". Там він всецiло віддався літературній та літературознавчій праці, що стала змістом його життя.

В останніх роках, крім редагування літературного збірника „Слово" св. п. Юрій Стефаник займався літературознавчими дослідами про свого батька і уже під час недуги завершував свою книжку про великого батькового приятеля Юрія Морачевського. Опублікував цілий ряд книжок і зокрема літературних есеїв, звичайно під своїми літературними псевдонімами Юрій Гаморак або Юрій Клиновий.

КОЛЮМНІСТ ПРОДОВЖУЄ НАПАДИ НА УКРАЇНЦІВ

Джерзі Сити, Н. Дж. — У статті п. н. „Оборонці битви під Бітбурґом" постійний колюмніст „Дейлі Нюз" Лярс-Ерік Нелсон, який тепер спеціялізується в протиукраїнських статтях знову використав нагоду у статті з датою середи, 24-го квітня ц.р., пригадати про тих переселенних осіб, яких помимо їхніх мнимих злочинів і коляборації з німцями пропустили Актом Ді-Пі з 1948 року, до ЗСА.

Він пише, що в обороні рішення Роналда Реґена відвідати цвинтар в Бітбурґу, Західня Німеччина, де поховані також члени відділів СС напливають численні листи та він деякі із них наводить. Л. Нелсон стверджує, що ці листи у відношенні 3 до 2 є прихильні для Реґена і його плянів, що Нелсон інтерпретує, як „на користь гітлерівських відділів СС".

Він наводить навіть слова генерала Максвелла Д. Тейлора, який сказав у телефонічній розмові, що він не має ненависти до відділів СС і не думає, що у плянах Президента є щось злого. Нелсон цитує також листа зі стейту Ню Йорк, автор якого пише, що ті, із балтицьких народів і України, що вітали німецькі війська, як визволителів і зголошувалися добровільно, щоб поборювати Сталіна, не можуть „бути зрадниками і їх не можна як таких трактувати, а участь деяких із них в розстрілах треба брати на конто фальшивого розуміння помсти".

Але помимо наведення цих численних листів, в яких автори обороняють становище Р. Реґена, Л. Нелсон уважає, що це лише тому, що саме до ЗСА приїхало так багато нацистських коляборантів, а то й самих нацистів. Тому саме уважає Л. Нелсон, вони думають, що відділи СС не були винні і що вони самі є невинні.

Нелсон закінчує свою останню статтю думкою, що це саме є вистачальною причиною, щоб Р. Реґен не відвідував цвинтаря у Бітбурґу і щоб тим не дав причини до моральної амнестії злочинів СС, на яку чекають „тисячі СС в цій країні".

Західня преса широко пише про номінацію нових кардиналів

Рим, Італія. — Після того, як стало відомо, що Папа Іван Павло II номінував 28 нових кардиналів, серед яких є також один українець, Верховний Архиєпископ і законний наслідник св. п. Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого, Мирослав Любачівський західня преса широко пише про нових кардиналів-номінатів, в тому числі про деяких із Східньої Европи.

Із З'єднаних Стейтів Америки були номіновані кардинали архиєпископ нюйоркської архидієцезії Джан О'Коннор і бостонський архиєпископ Бернард Ло.

Найменування двох латиноамериканських прелатів кардиналами — Міґуеля Обандо Браво з Нікараґуа, який є весь час у конфлікті із сандіністами за їхнє відношення до Церкви і церковних справ, і Франсіско Фресно Лярраін з Чіле вказує, що Папа повністю погоджується з їхньою настановою щодо тамошніх режимів, прокомуністичного в Нікараґуа і скрайньо правого в Чіле.

Інша гідна уваги номінація, пишуть газети, є Верховний Архиєпископ Мирослав Любачівський, голова Української Католицької Церкви і леґальний наслідник Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого.

Серед номінованих є також два поляки — Генрик Ґульбінович з Вроцлава і Анджей М. Дескур, який живе в Римі, німець Фрідріх Веттер з архидієцезії Мюнхену-Фрайзінґу, п'ять італійців, еспанець, француз, голляндець, чехо-словак та інші з 19-ох країн світу. Папа при тому відмітив, що є ще багато інших дуже вартісних і заслужених отців Церкви, які заслуговують на підвищення, але він не хотів переходити числа кардиналів 120 осіб з правом голосу, встановленого Папою Павлом УІ. Вік кардиналів, які мають право брати участь у конкляве, тобто виборі нового Папи, обмежений до 80-го року життя.

У Східній Німеччині відзначили роковини зустрічі на Ельбі

Торґау, Східня Німеччина. — Американські і совєтські ветерани Другої світової війни зібралися в четвер, 25-го квітня, в Торґау, на Ельбі, де рівно 40 років тому відбулася зустріч армій ЗСА і СССР, які боролися проти нацистської Німеччини.

Державний департамент ЗСА збойкотував церемонію, присвячену 40-ій річниці зустрічі на Ельбі, із-за вбивства совєтським вартовим у Східній Німеччині американського майора Артура Ніколсона.

У своєму виступі в Москві генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов прихильно відізвався про ролю союзників у Другій світовій війні і в посланні в Торґау 25-го квітня, висловив надію на досягнення миру в світі.

Відбудеться великий шаховий турнір на Союзівці

Філядельфія. — Цьогорічний 19-ий шаховий турнір за першенство Української Спортової Централі Америки і Канади відбудеться в днях 25-27-го травня на Союзівці.

Цей турнір призначений в пошану 90-ліття Українського Народного Союзу. Батько-Союз дав на цю ціль 500 дол.

Господарем турніру є УСО „Тризуб" Філядельфія і у всіх організаційних справах слід звертатись на адресу: Ukrainian Sport Center Tryzub, 4932 N. Broad St., Philadelphia, Pa. 19141; tel.: (215) 627-0660 або 455-9789.

Турнір заповідається дуже цікаво, бо в ньому візьме участь кілька першунів з попередніх років, а саме: д-р Орест Попович з Ню Йорку, мґр Мирослав Турянський з Чикаґо, Віктор Дзера з Торонто і інж. Лев Блонарович з Вірджінії. Все це шахісти американської і канадської слави.

Цього року перша нагорода виносить 300 дол., друга 200, третя 100 дол. Є також нагорода для юньйорів в сумі 100 дол.

УСТАНОВЧІ ЗБОРИ МУЗЕЮ ЦЕРКВИ—ПАМ'ЯТНИКА

Бавнд Брук, Н. Дж. — В суботу, 27-го квітня ц.р., о год. 11-ій рано в Домі Української Культури у Бавнд Бруку відбудуться установчі збори Музею Церкви-Пам'ятника скликані ініціятивною групою Товариства прихильників Музею.

Появилась збірка поезій О. Терлецької

Мельборн, Австралія. — Минулого року, виданням авторки, появилася 315-сторінкова збірка в твердій обгортці Ольги Терлецької п. н. „Через кладку".

Крім поезій, у цій книжці, є теж автобіографічний нарис авторки п. з. „В дзеркалі минувшини", в якому О. Терлецька накреслює свої переживання на шляху виходу з України аж до її приїзду до Австралії.

Книжку можна замовляти, звернувшись на адресу: Olga Terlecka, 18 Vincent Ave., St. Albans 3021, Melbourne, Vic. Australi.

В СВІТІ

ВІЙСЬКОВІ З'ЄДНАННЯ нікараґуанських сандіністів, отримавши моральну підтримку від Палати Репрезентантів ЗСА, яка відкинула пропозицію президента Роналда Реґена про приділення допомоги для антикомуністичних повстанців в сумі 14 мільйонів долярів, маршують в сторону Гондурасу. Речники Пентаґону думають, що сандіністи приготовляють більшу офензиву проти повстанців у прикордонній полосі, зокрема біля місцевостей Ляс Веґас, Банко Ґранде, Квібрадо Еспаньоль і Ріо Коко. Артилерейські з'єднання сандіністів вже почали обстрілювати позиції повстанців, а деякі стрільна попадають до Гондурасу, уряд якого запротестував проти порушення його території.

В ЧЕТВЕР, 25-ГО КВІТНЯ ц.р., минуло 40 років з дня створення Організації Об'єднаних Націй. Репрезентанти 50-ох країн були членами-основникакми цієї міжнародної організації. Дев'ять тижнів пізніше, тобто 26-го червня 1945 року, представники держав-основників підписали чартер ОН і визначили місце її головної квартири. Вміжчасі закінчилася Друга світова війна і 8-го травня гітлерівська Німеччина підписала безумовну капітуляцію. Число членських держав в ОН почало зростати у зв'язку з постанням нових держав, зокрема в Азії і Африці. Тепер членство в ОН потроїлось і становить 159 держав.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 24-ГО КВІТНЯ, в Гумана лічниці в Луївіллі, Кі., помер Джек Бирчан, 62-літній пацієнт, який 10 днів раніше отримав штучне серце. Причиною смерти були сціпи зі старого серця, які заткали головні жили в легенях. День перед смертю теж перестали працювати нирки Бирчана.

У НОРФОЛКУ, ВІРДЖІНІЯ, десять аґентів ФБІ зловили та заарештували запідозреного в терроризмі Томаса В. Меннінґа та шістьох інших осібняків, яких федеральна лава присяжних обвинуватила в підкладанні бомб під десятьма корпораціями та різними військовими спорудами — в самому місті та поза ним. За Т. Меннінґом поліція пошукувала від його втечі в 1981 році коли то він на шосе застрілив стейтового поліціянта в Ню Джерзі.

ПІСЛЯ ЗААРЕШТУВАННЯ двох поліціянтів в Ню Йорку під закидом тортурування в'язнів електричними приладами, заарештовано ще двох поліціянтів, із закидом брутальности в поведінці з в'язнями та видано розпорядок, щоб перенести усю поліційну старшину із 106-ої станиці — в іншу. Недавно посадник Ню Йорку Едвард Кач сказав, що він уже звернувся до Департаменту справедливости, щоб в справі цих брутальних знущань над в'язнями перевести окреме слідство.

Англія викинула ще трьох совєтських шпигунів

Лондон, Англія. — Міністерство закордонних справ Великобританії наказало ще трьом совєтським шпигунам залишити межі країни.

Як повідомляє це міністерство, помічник військового аташе Віктор Заїкін, асистент військового аташе Вадім Черкасов та третій секретар амбасади Олєг Бєлавєнцев „займалися діяльністю, несумісною з їх статусом", що в перекладі з дипломатичної мови на звичайну означає: вони займалися шпигунством.

У відповідь Москва вирішила і собі вислати трьох англійських дипломатів, чиї посади відповідають посадам вигнаних совєтських „дипломатів".

Виступаючи в парляменті, міністер закордонних справ сер Джефрі Гов заявив, що Англія прагне до поліпшення відносин з Совєтським Союзом, але „не потерпить шпигунства". Це ж саме він має намір заявити совєтським представникам, коли зустрінеться з ними у травні.

Після грудневої візити Міхаїла Горбачова до Лондону совєтсько-англійські відносини почали помалу, але впевнено поліпшуватися, але цей процес був зупинений висланням з Англії п'ятьох совєтських громадян — трьох військових аташе, третього секретаря амбасади і працівника „Аерофлоту".

В середу, 24-го квітня, до Москви вилетіли два вислані совєтські „дипломати", які категорично заперечували свою причетність до шпигунства. „Я думаю, що мова йде про чисто політичний акт", — заявив 33-річний помічник військово-морського аташе капітан Віктор Заїкін репортерам на лондонському летовищі. Разом з ним на батьківщину вилетіли жінка та двоє дітей, а також третій секретар амбасади 36-річний Олеґ Бєлавєнцев. Коли репортери запитали його, чи займався він шпигунством, „дипломат" відповів: „Ні в якому разі. Про що ви говорите?

Англійське міністерство закордонних справ відмовилося повідомити, які докази проти вислання совєтських громадян воно має, але заявило, що діяльність, якою вони займалися, являла собою „загрозу національній безпеці" країни. За даними газети „Дейлі Телеграф", совєтські шпигуни намагалися дістати дані про лазерні гіроскопи, які застосовуються на атомних підводних човнах.

ПРЕЗИДЕНТ КРАЙОВОЇ конференції католицьких єпископів Джеймс Мелови відвідає наступного тижня Польщу. Він зустрінеться з кардиналом Юзефом Глемпом і виступить на крайовій конференції польських єпископів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members, $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знову маємо кардинала

Радіовисильня з Ватикану подала в середу 24-го квітня 1985 року вранці вістку, що Папа Іван Павло II призначив 28 нових кардиналів, при чому одним із них є українець, Верховний Архиєпископ Мирослав Іван Любачівський. Це в історії Католицької Церкви п'ятий з черги кардинал-українець. Першим був Ізидор, у XV сторіччі, призначений Папою Євгеном IV, другим був Михайло Левицький за Пія IX у другій половині минулого сторіччя, третім став Сильвестер Сембратович за Лева XIII під кінець минулого сторіччя, четвертим — Верховний, наступник Слуги Божого Андрея на митрополичому престолі у Львові, Патріярх Йосиф Сліпий.

Мирослав Любачівський став наступником Отця Йосифа. Він має за собою довгу чергу священичих постів в З'єднаних Стейтах Америки, де був пастирем у різних містах стейтів Мишиґен, Висконсин, Огайо і Пенсильванія, був духовником семінарії у Вашинґтоні, педагогом у середній школі в Стемфорді, Коннектикат, став професором Академії св. Василія у Філядельфії. Папа Павло VI підніс його до стану прелата, а вже Папа Іван Павло II призначив на Митрополита УКЦеркви в ЗСА з столицею у Філядельфії. Ще за життя Кир Йосифа Папа призначив його на коадьютора, щоб забезпечити тяглість установи Верховного Архиєпископа. Тому призначення його тепер на кардинала було після смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа актом послідовним і логічним.

Кардинал Мирослав Іван Любачівський — це тип ученого теолога. Це доктор теології Інсбруцького університету і маґістер філософії, студіював в Інсбруці і Римі, має за собою навіть два роки медицини, є автором кількох книжок з ділянки теології. Родом з Долини у Східній Галичині — народився 24-го червня 1914 року, отож має 71 рік — скінчив гімназію у Стрию і Богословську Академію у Львові. Митрополит Шептицький вислав його на дальші студії до Інсбруку. До З'єднаних Стейтів прибув у 1947 році. Відзначився як добрий духовник, проповідник, місіонер, людина поважна, статочна. Віддавався цілком своїм обов'язкам духовника і педагога, на митрополичому престолі у Філядельфії перебував коротко.

Кожний із названих вгорі власників червоного кардинальського капелюха був інший, жив теж у цілком різних історичних обставинах і мав цілком різні умовини життя і праці. Не можна прирівнювати теперішнього часу до відносин не то у XV сторіччі, але й до часу, коли у палаці на горі святого Юра у Львові мешкав Митрополит Шептицький, ані теж годі прирівнювати наш нинішній час до відносин, в яких опинився на волі Патріярх Йосиф.

Очевидно, ми — без уваги на обласне походження, віровизнання і політичний світогляд — радіємо, коли українець отримує високий пост, духовний чи світський. І тому й вістка про призначення Владики Мирослава на нового члена кардинальської колеґії це вістка добра. Призначати кардиналів — це прероґатива Папи, Намісника Христового, а теперішній Папа — людина, яка знає проблеми Церкви і міжнародного світу і знає, чого хоче та, хоч має дорадників, діє за власною волею. У цьому він схожий на теперішнього американського президента Рональда Реґена, як і на кожну непересічну індивідуальність.

Очевидно, українська Церква найтісніше пов'язана з народом. А народ український переживає нині страшну добу своєї тернями покритої історії в Україні і вільна українська громада загрожена тиском асиміляції до країн поселення та поруч із світлами конструктивної творчої праці виявляє глибокі тіні внутрішнього розладу. У цій ситуації ми болюче відчуваємо брак лідерства. Однак лідерів не вибирається. Вони стають ними силою свого власного „я" і силою своєї волі і своєї амбіції. Ми раді, що маємо в Америці — і так само в Канаді — громадських владик. Ми певні, що між ними і Верховним Архиєпископом Кардиналом Мирославом будуть гармонійні зв'язки. Молимо Господа, щоби перебування Кардинала Мирослава у верхівці Католицької Церкви у Римі принесло якнайбільшу користь Українській Церкві і українському народові.

У призначенні Мирослава Івана Любачівського на кардинала Папа називає його „львівським архиєпископом-митрополитом", таким, яким був покійний Блаженніший Отець Йосиф. Це мабуть найважливіше в отому призначенні: визнання Апостольською Столицею, що існує далі українська католицька митрополія у Львові, себто, логічно, відмова визнати „скасування Унії", вирежисероване Москвою і скасування УК Церкви з фізичним винищенням її ієрархії.

Олександер Татомир

ЕВОЛЮЦІЯ ЧИ СОТВОРЕННЯ

Зі зростом релігійних почувань, зокрема серед молодого покоління, значна частина американського громадянства робить заходи, щоб у публічних школах побіч навчання про еволюцію впровадити теж науку про сотворення всесвіту.

Згідно з національним опитом, що його перевела мережа АП-НБС, подавляюча більшість американців (чотири - один) вважає, що навчання про сотворення повинно буте обов'язковим. В деяких стейтах, як Люізіяна, Каліфорнія, Тексас, Шкільні Ради вже здійснили ту вимогу; а в інших, як Арканзас, ще далі йдуть заходи в цій справі.

Загально є знана теорія еволюції, яка в своїй основі спирається на теорії Дарвіна. Натомість невідомим є, хто з науковців боронить ідею сотворення та якими доказами покорисується.

В цій статті бажаємо в скороченні зреферувати погляди на цю проблему визначного науковця, письменника та журналіста д-ра Джорджа Ровча, який є президентом університету, написав понад десять більших наукових творів і багато статтей у поважних журналах і часописах й одержав т. зв. нагороду свободи. Про нього обширніше згадує другий том 43-го видання „Гу із Гу?" У своїй цікавій статті, яку розглянемо, він бере до уваги таких визначних науковців, як Сер Фред Гойл, професор астронавтики і астрофізики, що опублікував понад 50 наукових праць, а далі цитує відомого начального редактора Французької Енциклопедії д-ра Пола ЛеМоена, німецьку історичку Ґертруду Гімельфарб та інших.

Наука про сотворення

Д-р Дж. Ровч у своїй джерельній статті п. н. „Віра в еволюцію проти науки про сотворення", яка 15-го лютого ц.р. появилася в тижневику „Вашінгтон Інквайрер", твердить, що теорія еволюції є ненауковою. Він каже, що прихильники еволюції приховують перед студентами наглядність факту, що життя постало не завдяки припадкові й не розвинулося в довгому періоді часу. Користуючися статистичними даними, автор наголошує, що правдоподібність припадкового зформування протеїнової молекули є така, як сто до стошістдесятої потуги до одного. Коли б навіть таким чином і постала одна молекула, то ще було би дуже далеко до завершеної клітини.

Знані еволюціоністи Геррі Клемі і Ник Бедгем — підкреслює д-р Ровч — признають, що в передкамбрійській атмосфері вже був кисень, який міг унеможливити сполуку аміно кислот. Автор наводить також опінію знаного науковця Кембриджського університету Сер Фреда Гола: „Твердження, що не тільки біополімери (матеріял такий як протеїна, продукований у живучій системі), але теж і програма діяння живих клітин може заіснувати через припадок у споконвічній рідині на землі, є очевидною нісенітницею і то у великій мірі", а д-р Пол ЛеМоен, видавець французької енциклопедії, каже: „Еволюція — це чарівна казка для старших".

Д-р Ровч твердить, що немає жадного доказу на те, буцімто примітивні форми життя розвинулися з мертвої матерії, або, що складні форми життя постали з примітивних. Наука вимагає, щоб спеціялізовані органи мали безпосередню здібність функціонувати.

Еволюціоністи впевняють, що сухопутні рослини розвинулися з морських, а це противиться фактові, що морські рослини не мають (васкулярної) системи, яка зразу є потрібна до існування сухопутних рослин. На подібну трудність натрапляють еволюціоністи, якщо йдеться про око. Ґертруда Гіммельфарб — новочасна историчка — каже: „Око не має жадного практичного значення аж до хвилини, коли осягне кінцеву завершену форму. Як міг існувати природний добір у початкових ступенях розвитку, як та початкова зміна не мала життєвої вартости".

Д-р Ровч запитує: „Якщо життя розвинулося з примітивної форми до скомплікованої, то чому жаби мають більше генетичного матеріялу ніж люди? В дійсності еволюція наруціує Друге Право Термодинаміки, яке каже, що природні процеси мають нахил до до безладдя..."

Відбитки (фосилі)

Знахідки відбиток ніяк не потверджують теорії еволюції, яка вчить, що життя повільно розвивалося десятки мільйонів років і мало перехідні форми. Не зважаючи на те, відбитки ідентифікують тільки досконаліші завершені форми, наприклад, черепахи, але не півчерепахи.

Еволюціоністи намагаються рятувати свою теорію т. зв. „Кінською серією" яку по дбайливих дослідах відкинено. Тоді вони проголосили нову теорію припадкових драматичних змін, що викликають нагальні мутації (зміни) в істот. Цієї теорії не потвердили експерименти з овочевими мушками. Їм давали більші дози радіяції, щоб приспішити на 15,000 рату їхньої мутації, але не зуміли перемінити муху на якусь іншу породу наприклад бджоли.

Знахідки відбиток впевняють, що нові високоспеціялізовані істоти несподівано зявилися на землі. Відбитки показують вповні розвинених динозаврів і літаючих птенозаврів, але не демонструють мішанців цих пород.

Коли йдеться про людську істоту, то не знаходимо відбиток, які вказували би на комбінацію людського і звіринного елементу. В цьому секторі зроблено кілька спритних містифікацій, що їх наука здемаскувала.

На склоні жтя Дарвін жалівся, що з його теорії зробили релігію. Першою причиною чому це сталося, — пише Ровч — було бажання заступити надприродне природним, а другою причиною тенденція елітарности, бо писання Дарвіна до деякої міри були насичені расизмом.

Багато американців вважає, що навчання в школах теорії еволюції є скероване перш усього проти юдеохристіянізму.

При кінці своєї цікавої статті автор наголошує, що згідно з науковою евіденцією ми находимося на землі не завдяки припадкові, або у висліді десятків мільйонів років нашого розвитку, а радше ми і інші сотворіння появилися тут нагло і вповні зформовані, а це означає сотворення.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про відвідини цвинтарів

Нам завжди досі здавалося, що відвідини цвинтаря — це дуже особиста та навіть інтимна справа, бо вона пов'язана із найбільше болючими переживаннями, відходу у другий світ найближчих людей.

Але показується, що воно не зовсім так. Останні дні ціла американська преса повна вісток, здогадів, закидів на тему відвідин німецького цвинтаря, на якому поховані жертви Другої світової війни, а між ними також члени військово-поліційної частини німецьких збройних сил, відомої під назвою СС. Цей цвинтар має відвідати не хто інший, а президент Роналд Реґен в часі своєї гостини в Західній Німеччині, а його заввага, що там находяться не гроби німецьких злочинців, а молодих людей, яких змушено до військової служби, викликала широке обурення, зокрема серед жидівського населення і ветеранів. Але і багато звичайних горожан має критичні погляди на плян цих відвідин. І так справа складення пошани померлим зробилася несподівано причиною розгорілих пристрастей, які далеко стоять від того, чим на ділі повинні бути відвідини такого поважного місця де смерть розпростерла свої рамена і де, здавалося б, що під її пануванням усі стають рівними.

А тут і цвинтарі втягають у різного роду політичні порахунки. Широко почитний тижневик "Тайм" з датою 29-го квітня ц.р. рекламує себе на цілій сторінці „Ню Йорк Таймсу" оголошенням, на якому видніє знімка із цвинтаря в Бітбурґу з нагробним каменем, на якому чітко можна бачити слов'янське ім'я та прізвище. У тому самому тижневику у статті п.н. „Під цвинтарним нагробником" знову знімка з цьогож цвинтаря, а на нагробному камені інше слов'янське прізвище. Припадок це — чи зумисна пропаганда? Ми не знаємо, але якось не хочеться вірити, щоб такий поважний тижневик не звернув на таку подробицю, при редагуванні, уваги, коли він впадає в очі звичайного читача.

Аж лячно стає, що і померлих не залишається в спокої.

Саме в часі тих розгорілих пристрастей припали і у нас відвідини найбільшого цвинтаря в ЗСА у Бавнд Бруку. Ці відвідини мають бути також відданням символічної пошани нашим померлим у боях з ворогами України але і відданням пошани нашим близьким, які щораз рясніше поселюють цей „клаптик України".

Чим більше, однак, людей відвідує у цю неділю наше кладовище, тим менше ці відвідини мають первісний і подуманий господарями кладовища характер, а стали всенародною товариською зустріччю, часто полученою з перекускою і напитками.

Багато наших громадян не їде, щоб відвідати тих, які відійшли, а щоб побачити живих, знайомих, погуторити, перекусити, посміятися.

— А ви чому не були в неділю на Бавнд Бруку? — питали нас знайомі зі здивуванням, а то і легким викидом у голосі, немов сталось непростиме відхилення від прийнятого звичаю. Але від тих самих знайомих ми довідалися вже в другому реченні після того запиту, що вони почули про таку чи іншу політичну подію в нашій громаді, про те, що сказав цей громадянин, а що — інший, хто розійшовся, а хто одружився.

Одним словом, різні бувають відвідини цвинтарів та з різними цілями їдуть туди звичайні люди, а то й політичні провідники.

А нам все ж таки здається і далі, що ніде так, як саме на цьому місці, треба людям покинути все злободенне, всі політичні чи товариські мотиви, а тільки віддати пошану тим, яких вже немає між живими, у спосіб і у час, який нам здається найбільш відповідний.

О—КА

Василь Маркусь

ПЕРЕД ЧЕРГОВИМИ З'ЇЗДАМИ МИРЯН УКЦЕРКВИ

У травні 1985 року відбудеться кілька важливих з'їздів організованого мирянського руху. 4-го травня Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА відбуває свій черговий дворічний делеґатський з'їзд. Цьогорічний з'їзд припадає у 20-ліття заснування Товариства і тому можна його уважати ювілейним. Він відбудеться у Філядельфії в Святомихайлівській оселі і сподівано викличе більше зацікавлення серед мирянства, як звичайний з'їзд. 19-го травня світова надбудова мирянських і патріярхальних товариств та організацій — УПСО відбуде свій черговий делеґатський з'їзд, що відбувається щотри роки. Делеґати з вісьмох крайових патріярхальних об'єднань, як також інші складові організації Українського Світового Патріярхального Об'єднання (УПСО) зійдуться не лише, щоб обрати нові керівні органи цієї міжкрайової централі, але також, щоб зробити підсумки дотеперішньої праці і намітити майбутні завдання.

Напередодні четвертого з'їзду УПСО відбудеться один з неперіодичних конґресів мирян, організатором і господарем якого є Рада УПСО; цього року — це буде П'ятий конґрес мирян. Історія цих конґресів така: разом або й незалежно від ділових з'їздів, Рада УПСО, в залежності від потреби й актуальности деяких питань, влаштовує проблематичні конґреси, відкриті для ширшої публіки. Це є своєрідний вільний форум католицької суспільної думки, в якому беруть участь запрошені і бажаючі учасники, що зацікавлені проблематикою конґресу. Доповіді і перебіг двох останніх конґресів були опубліковані друком.

Потреба дальшої активізації

Українське Патріярхальне Товариство в Америці, що постало перед 20 роками, є наче матірним товариством інших крайових товариств, об'єднань чи патріярхальних рад. Тоді у висліді заходів покійного Патріярха Йосифа актив українського католицького мирянства, а разом з ними і значна частина духовенства, взялися за акцію змагання за український католицький патріярхат. Ця акція змобілізувала мирянський загал, а поважну підтримку дали цій справі громадянські кола. Постав новий тип мирянської організації, що нагадував колишні церковні братства, які — крім властивої патріярхальної дії — чимало причинилося до піднесення релігійної свідомости в рядах української католицького мирянства.

У 20-річній історії українського патріярхального руху були різні фази з різно насиченими змаганнями: від акції збирання підписів, до писання меморіялів, демонстрацій проти кривдячих потягнень деяких ватиканських кіл, до популяризації патріярхальної ідеї та маніфестації льояльности до її новітнього носія, нині спочилого Патріярха Йосифа. Ця акція не завершилася бажаним успіхом, тобто визнанням збоку Ватикану нашого Патріярхату, проте, бажанням й усвідомленням всіх складових частин нашої Церкви патріярхальний устрій почав реалізуватися, а наш Первоієрарх прийняв титул Патріярха Києво-Галицького і всієї Русі, не зважаючи на те, що проти цього були сильні цього світу. Прецедент стався, патріярхат ми будували в наших власних рядах і змагали до його юридичного визнання Ватиканом.

Коли не стало зачинателя патріярхальної ідеї і того, хто першим мав відвагу і почуття історичної відповідальности цей так бажаний нашою Церквою і народом церковний уряд, Блаженнішого Йосифа, а його наступник дещо вагається цей титул продовжати для себе, патріярхальному рухові не залишається нічого іншого, як залишитися вірним ідеї покійного Патріярха, зберігати його спадщину та уважати наступника своїм Главою і Батьком, тобто Патріярхом, навіть якщо він з різних формальних мотивів цього не приймає.

Та крім титулу, є ще інші дуже істотні питання в житті нашої Церкви. Це оборона її самоуправного статусу навіть у рамках куцих синодальних прероґативів ієрархії, що їх надав сам Папа, та здійснювання самими соборових постанов-декрету про Східні Церкви. В їх дусі ми маємо боронити права нашої Церкви на помісність

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка акварель Р. Одрач

В ґалерії „Слик дізайнс" в Торонто цілий місяць лютий були виставлені акварелі Рути Одрач. Виставка називалася „Стрітс" („Вулиці").

Рута Одрач справді не мала „вулиць", а мала окремі будинки, чи радше вітрини крамниць, та як їх ми з вулиці бачимо.

От крамниця, в склі, у вікнах якої відбивається переїжджаючий трамвай... крамниця квітів... наш торонтонський жовто-червоний трамвай... бензинова станція в північному Онтаріо присипана пухким снігом... продавець „папкорн".

Ніжні барви зловили не мертві будинки, а їхнє життя. Виставка тепла і приємна...

Рута Одрач, доня письменника св. п. Федора Одрача, уродженка Торонто, студіювала в Торонтонському університеті, а одружившися, переїхала до Ню Йорку. Скінчила архітектуру у Пратт інституті, виставлялася в групових виставках і мала дві самостійні виставки в Ню Йорку.

Українська громада вітає свого молодого мистця.

О.С.

Ярослав Падох

ПО ЗОЛОТЕ РУНО

V.

Після цього я доповідав про НТШ і його 110-річчя, коли то НТШ перенеслося до нового дому в Ню Йорку й примістило в ньому свою бібліотеку та цінні архіви, що запевнить їм довгий вік з уваги на нормовану температуру та вологість у їхніх приміщеннях. Після доповіді й подяки для присутніх на зустрічі й її організаторам, відбулася жвава дискусія, у якій взяли участь О. Ліневич, С. Попович д-р С. Михайлів, інж. М. Дидик, мгр В. Чорненький і інші. Після цього відбулося прийняття, що його приготовили пані з Батьківського Комітету та Союзу Українських Жінок Америки. Як число присутніх, так дискусія, гостина після зборів та збірка на ювілейний фонд виявили велике зрозуміння місцевої громади для української науки, зокрема ж НТШ та її прикладну організованість. Жаль лише, що в о. пароха А. Павлюка, колишнього гостя в нашому домі в Керґонксоні, не стало часу взяти участь у зустрічі, чи зустрітися окремо.

Колорадський Денвер

Дальші два дні, п'ятниця й субота — 18-го й 19-го січня, пройшли у великому й активному місті Денвері. Вистане подивитися на будь-яку мапу Америки, а зокрема мапу летунську, щоб усвідомити собі, що це місто є одним із найбільших центрів летунської комунікації. У ньому сходиться більше півсотні великих повітряних ліній. А летунський майдан, не гірший від портів Ню Йорку чи Чикаго, розрісся в окреме місто. Якби не завжди готовий до допомоги інж. аґроном Мирослав Кальба, колишній головний радний УНС, який приїхав „відібрати" мене з порту, я тільки з великим трудом відшукав би був суходільну „лінію" до української громади Денверу.

З М. Кальбою ми знайомі з тривожних часів галицької „пацифікації", коли мого шваґра, посла до Сойму Олексу Яворського, з трудом вдалося вирятувати з нелюдського побиття поліцією й солдатескою, перед якими не оборонила його навіть посольська незайманність. Я прибув тоді до Підгайців, щоб рятувати його й підготовляти його перевибір на посла в недалеких виборах. Тоді я й відвідав село Мозолівку, власність батьків Мирослава, і познайомився з цілою родиною. З того часу посьогодні, в'яжуть мене дружні зв'язки з ним і його старшим братом довголітнім директором КУК у Канаді, д-ром Ярославом, з яким ми пережили кінець війни у Віртемберґії й навіть деякий час вели спільну адвокатську канцелярію під французькою окупацією. А з М. Кальбою ми зустрічалися при союзовій роботі на протязі бодай двох десятків років.

Та повернімся до „властивої теми", як нас учили в гімназії при перших спробах літературних композицій. Патроном моєї ювілейної зустрічі з денверською громадою став місцевий 38-ий відділ Союзу Українок Америки. Піднялася цього нелегкого завдання його голова колишня абсольвентка української гімназії в Інсбруці, опісля абсольвентка академій мистецтва в ЗСА, сестра д-р Наталія Фединська, чоловік якої довгі роки був „magna pars" НТШ, як його дійсний член та довголітній керівник канцелярії НТШ, за головування покійних голів, професорів М. Чубатого та Р. Смаль-Стоцького з далекого Милвокі, Висконсинського стейту. Погодилася на це легкодушно в часі нашої зустрічі весною минулого року на конвенції СУА в Ню Йорку, згодом у спільному листуванні. Погодилася й виконала завдання блискуче. Допомагали їй і її рідним приятелі НТШ, мені відомі й невідомі, а зокрема згаданий інж. Кальба, Дарія Яворівська, і мгр Іван П. Костюк.

Зустріч відбулася у суботу, 19-го січня увечері, у ґалерії панства Мошинських (батько і брат також мистці), при Юніверситі булеварді, зовнішня стіна якої прикрашена оригінальною, дуже вдало виконаною панством Мошинськими мозаїкою. Коло сорока осіб добірної публіки вислухали доповідь про НТШ. Рамки доповіді поширила дискусія, в якій взяли учать проф. С. Гаєвська, О. Мошинська, інж. Евстахій Кравчук і інші. С. Гаєвська, колишня перекладачка і диктор „Голосу Америки" й учителька Школи Берліца, а під цю пору викладач російської мови на Денверському Вільному університеті й автор недавно виданих книжок „Скарби сторіч" і „Слово Рідне" (рецензію на які, пера А. Вовка надрукувала „Свобода" 6-го лютого ц.р.) — підкреслила вагу української науки й потребу жертвенности громади на цю ціль та закликала також до допомоги у вихованні нашої молоді — цій проблемі вона присвятила свою останню, вгорі названу книжку-підручник. Переконливі слова досвідченого педагога стали для присутніх ще більш переконливими, коли вони довідалися, що вона щедро обдарувала нашу громаду княжими дарами, а між ними НТШ сумою 2,000 долярів! Після подяки О. Мошинської представникові НТШ за відвідини й доповідь та цього останнього для СУА й членів комітету зустрічі, інж. М. Кальба звернувся до присутніх із закликом до пожертв на ювілейний фонд НТШ, водночас повідомляючи, що в часі особистих відвідин представникам НТШ, склали пожертви такі меценати української науки й культури: проф. С. Гаєвська і мгр Євген Галущак, Стефанія М. Левченко, проф. Леонід і Наталія Бачинські, Ярослав Стецюк, інж. Евстахій і Анна Кравчуки. Присутні гаряче оплескували цих виїмкових жертводавців та ще й нових, які із залі зголосили свої пожертви, а 15 осіб і одна установа (СУА) склали імпонуючу суму 9,410 долярів. Спонуканий до ще одної подяки, мені забракло слів, стискаючи руки О. Мошинській, інж. М. Кальбі й жертводавцям.

Омага

Тижневе перебування у чотирьох громадах Каліфорнії було моїм першим цьогорічним літом. У Фініксі я почувався, як на початку осені, а в Денвері вже пахло зимою. Щойно в Омазі, а ще більше згодом у Міннеаполісі, я — нюйоркчанин-повернувся до сезонової дійсности: снігів і морозів. Але в Омазі, як і в Денвері, духова — не фізична, атмосфера була літня, а навіть гаряча.

Прилетів я до Омаги з Денверу в неділю, 20-го січня у вчасне полудне. Служби Божі відбулися, люди розійшлися й щоб зустрітися з ними в тверду зимову днину ще й до того в неділю треба було не абиякого труду й доброї волі зокрема для тих, що живуть оподалік міста. Не мавши змоги прибути скоріше, я й небагато сподівався з моїх відвідин у цій громаді. Але чекала на мене велика мила несподіванка, а ще більша для НТШ. Та про це згодом.

Омазька українська громада не дуже то велика. Її

(Закінчення на стор. 4)

„Рідна Школа" у Денвері в поклоні Т. Шевченкові

В неділю, 17-го березня ц. р., в залі української католицької церкви після урочистої Св. Літургії відбулось традиційне свято „Рідної Школи", присвячене геніяльному синові нашого народу Тарасові Шевченкові.

Свято відкрив Я. Яворівський. Він підкреслив величезне значення поета як „основоположника нової української літератури, мови і реалістичного образотворчого мистецтва. Шевченко — поет, прозаїк, драматург, мемуарист. Його твори — це частина найкращої світової літератури. Його ім'я відоме усім культурним народам світу".

Доповідь виголосила голова батьківського комітету „Рідної Школи" Надя Хома на тему „Тарас Шевченко — пророк українського народу". Гарно і чуттєво відчитана доповідь Наді викликала у присутніх святочний настрій. „У боротьбі за народ, за його права, за визволення Тарас Шевченко присвятив усе своє життя. У його творах перше місце займає Україна. Любов до України, до її природи, побуту, бажання волі для рідного народу, глибока віра у Творця світу — це головні теми його творів", — сказала Н. Хома.

Гучними оплесками привітали присутні виступ дітей „Світлички", яку зразково провадить Люба Пиріг і яку спонзорує місцевий Відділ СУА. Діти гарно виконали пісні „Українці ми маленькі", „Поклін тобі, Тарасе" і збірний вірш „Наш поет Шевченко".

Багато праці над виконанням вірша „Сонце України" присвятила молоденька учителька першої кляси Наталка Цебрій. Учні середньої кляси під керівництвом Али Мосійчук у супроводі фортепіяна виконали пісню „Тече вода" і збірний вірш „Привіт дітей батькові Тарасові".

В останній точці програми учні вищої кляси виконали монтаж творів Тараса Шевченка. Довготривалі оплески переповненої старшими і молоддю залі були доказом успішності свята. Ала Мосійчук, мисткиня образотворчого мистецтва, виготовила чудову афішу з портретом поета.

„Рідна Школа" у Денвері не лише існує. Вона з року в рік росте і міцніє завдяки ревності невеликого гуртка молодих професіоналістів. Їхнім бажанням є виховати своїх дітей в українському дусі і зберегти для майбутніх поколінь рідного народу.

Я. Я.

НЮЙОРКСЬКИЙ АРХИЄПИСКОП О'Коннор зробив особисту контрибуцію в сумі 1,000 долярів для нюйоркського меморіяльного фонду для ветеранів В'єтнамської війни. Тепер відбувається збірка фондів, щоб досягнути суми одного мільйона долярів до 7-го травня. Архиєпископ О'Коннор в 1965 році був призначений капеляном для Третього відділу морських піхотинців у В'єтнамі. Архиєпископ закликав нюйоркчан жертвувати гроші для цього фонду, щоб створити програми допомоги для безробітних в'єтнамських ветеранів, в межах якої вони будуть вишколювані для набуття якоїсь професії, та допомоги їм підшукати працю.

Церковна архітектура Лемківщини — в ґалерії Лос Анджелесу

Відколи Українська Мистецька Ґалерія Дарії Чайковської в Лос Анджелесі стала активно влаштовувати виставки праць наших мистців і мисткинь, ми мали змогу подивляти багатогранну мистецьку творчість, а в ній віддзеркалення української душі. З почуттям національної гордости та радости ми ствердили, що всі ті наші мистці та мисткині — це особи молодшого віку. Багато з них якщо не є народженими поза Україною, то виховалися тут. Одначе всі вони зберегли в собі українську духовість та українську душу. Все це є дуже відрадним явищем та наповнює нас вірою, що гідна українська зміна є дійсністю, яка вилонює зі себе мистців, які бережуть українську культурну спадщину.

Цим разом ми привітали досить оригінальну виставку молодої мисткині Одарки Фіґлюс з її 63 експонатами світлин старовинних українських святинь нашої лемківської землі, сьогодні прилученої до Польщі.

Коли, увійшовши до ґалерії, ви зосередите увагу на кожній з її кольорових світлин, відчуєте близькість та спорідненість з ними, бо кожна українська святиня, кожна дзвіниця та кожний фраґмент їх будови — це є народна творчість наших талановитих майстрів та архітектів, які творили оригінальні будови церков у ріднім архітектурнім стилі. Скромні та достойно величні українські дерев'яні церкви, вік яких сягає ще XУІ століття, як ось найстарша з них в Команчі, яку збудовано в 1676 році, на превеликий жаль, доживають свого віку у самоті та занедбаності. Багато з них внедовзі будуть знищені владою через свою старість, а кращі будуть віддані для польських католицьких дієцезій та стануть костьолами, що є вже з деякими з них. Можливо, окремі з них будуть збережені як музейна рідкість. Розуміючи невідрадну долю цих шедеврів церковної народньої архітектури нашої Лемківщини, О. Фіґлюс, ґрадуантка університету в Денвері, літом 1979 року, подорожуючи по Лемківщині від Криниці до Команчі та від Сянока аж на північ, завдяки здобутій нею фотографічній освіті в Ню Йорку, намагалася врятувати для наших поколінь кожну церковцю та дзвіничку, які з довколишніми мальовничими околицями дбайливо насвітлювала на фільмі. Її світлини є високоякісними мистецькими творами і очікують свого завершення виданням у збірці — альбомом. Це її вже друга виставка. Плянуються також виставки у ЗСА та Канаді.

Ми вдячні О. Фіґлюс за її достойний української мисткині почин — збереження хоч на світлинах українських церковно-архітектурних надбань нашої рідної Лемківщини, що буде вічним свідоцтвом її української приналежности.

Одарка Фіґлюс вклала у свій задум любов до українського архітектурного народнього мистецтва, до української культури та до України, що ми відчули подивляючи барвисті експонати її виставки.

Ми складаємо їй признання і подяку та бажаємо дальших творчих успіхів для збереження української культурної спадщини.

Д-р Святополк Шумський

Пам'яті шляхетної людини

У 10-ліття смерти бл.п. проф. М. Німцева

У кінці 1967 року поміж вірними в церкві св. Андрія в Сіднею я завважив незнайоме обличчя. Це був дебелий, поважний, із сивим чубом, елегантний пан. Скоро ми з ним познайомились, а то й заприятелювали, не зважаючи на різницю віку, він був віку мого батька. Був це професор Михайло Німців, який перенісся з Нюкаслю до Сіднею, і з дружиною Дарією замешкав у сусіднім передмісті Овбурні.

З початком 1968 року, як професор педагог, проф. М. Німців почав учителювати в УРШколі, що тоді находилась у церковних приміщеннях, з парафіяльним домом включно. Коли ж парафія св. Андрія почала будувати будинок для школи і в наслідок цього відбулось відокремлення частини учителів й учнів школи та їх перехід до УНДому, професор, який об'єктивно і як педагог, розцінював ситуацію з виховної точки (краще бо мати одну велику й сильну школу, ніж кілька дрібних), він залишився з рештою учнів при церкві св. Андрія. Так постала Братська Рідна Школа ім. св. Андрія, а проф. М. Німців став її першим управителем. Він скоро об'єднав біля себе цілий ряд відданих учителів і від того часу ця школа виховала у своїх лавах сотні свідомих українських юнаків і юначок, майбутніх громадян, а не лише парафіян українського роду.

Крім праці в Братській та інших Рідних Школах професор включився в організаційне життя парафії св. Андрія, і скоро, бо вже в 1968 році став головою Братства св. Андрія, а згодом і головою Президії Ради Об'єднання Українських Католицьких Організацій Австралії (ОУКОА). В часі його головування на тих постах відбулись дві візити Блаженнішого Патріярха Йосифа в Сіднеї у 1968 і 1963 роках і візити Папи Павла УІ у 1970 році. В тих ситуаціях в особі професора наша парафія, а то й ціла українська спільнота в Сіднеї, мали гідного і достойного представника і речника.

В часі своєї візити в Сіднеї, в 1973 році Блаженніший Патріярх Йосиф висунув ініціятиву створення в Сіднеї Філії Українського Католицького Університету (УКУ) ім. св. Климента Папи в Римі та найменував професора М. Німцева першим ректором тієї Філії.

Хоч професор мав у руках номінаційну грамоту на створення Філії УКУ, однак, він не хотів починати „війни", ані двоподілу ще й на науковому полі, згідно з засадою „краще солом'яний мир, ніж золота війна". Та цього не розуміли й не доцінили противники Філії УКУ. вони своїми інсинуаціями спричинили недузі серця професора, який помер 8-го лютого 1975 року.

Покійний професор М. Німців був людиною високо-освіченою і добрим педагогом, який все своє життя присвятив вихованню української молоді в Тернополі, а потім у Німеччині й, врешті, в Австралії та виховав цілі покоління. Будучи глибоко віруючим і практикуючим християнином-католиком, св.п. професор, як мало хто, мав теж глибоке почуття „сентіре кум Екклезія", умів відчувати-перейматись життям Церкви.

В особі св.п. професора Михайла Німцева я втратив незаступимого порадника, учителя, приятеля, а українська спільнота втратила людину добру, чесну, солідну, услужну, скромну, працьовиту, жертвенну, а понад усе віруючу людину й віддану своїй Церкві й народові.

Отець Іван Шевців

У червні — з'їзд станиславівців

Кожного року весною появляються в українській пресі оголошення чи повідомлення про родинні, земляцькі з'їзди-зустрічі. Останніми роками стали вони дуже популярні. З'їжджаються земляки, члени родів з далеких сторін, щоб, може в останнє, зустрітися з членством свого роду, згадати предків, передати хоч би мінімальні відомості про рід і родину молодшому поколінню, щоб воно поза межами нашої батьківщини не починало роду від себе, а знало своїх попередників, своє „коріння". З пресових повідомлень з таки з'їздів довідуємося про їхню чисельність, родинні розгалуження, про приємно проведений час у розмовах та спогадах. Вичитав я, що на одному родинному з'їзді було понад сто учасників.

Іншими є реґіонально-земляцькі з'їзди. Вони охоплюють точно означену округу, місто, область чи повіт. Колись, після Першої світової війни, існували в ЗСА чи Канаді вузькі земляцькі ґрупи поодиноких сіл, які вправді не робили спеціяльних з'їздів, бо в більшости проживали на нових поселеннях близько себе, але які дуже активно піддержували культурні й релігійні установи в Західній Україні, бо до сіл УССР поміч не доходила. За висилані гроші будовано чи відбудовано церкви, читальні „Просвіти", висилано поміч воєнним інвалідам, українському шкільництву, лічницям та іншим установам у рідному краю. Під сучасну пору така збірна поміч на культурно-громадські чи релігійні потреби в Україні є неможлива.

Реґіонально-земляцькі з'їзди бувають чисельні, многолюдні, а учасники тих з'їздів згадують про них з чуттям та сантиментом. Довго згадується про зустрічі з давніми знайомими, про події, які переживали спільно, та про свою молодість. Таким земляцьким з'їздом буде 8-го і 9-го червня ц.р. зустріч колишніх жителів землі Станиславівської на оселі УНС Союзівці саме в 20-ліття відбутого Першого Станиславівського з'їзду. З певністю пригадують собі учасники останнього з'їзду ту дружню, щиру армосферу, зустрічі з земляками, присутність сеньйора 90-річного проф. Осипа Залеського, дискусію над ІІ-им томом Альманаха, палке слово вже покійного довголітнього пресового референта Станиславівського Комітету ред. Осипа Новицького — великого ентузіяста наших з'їздів і талановитого члена редакційної колеґії, та зустрічі шкільних товаришів (-ок), які, споглядаючи на себе критичним поглядом, старалися відтворити образ співрозмовця з перед 40 років „з гаком". Все це — приємні серцю спогади. Молодше наше покоління, що народилося вже за океаном, зі здивуванням спостерігало вияви захоплення із зустрічей приятелів та знайомих, що приїхали з різних далеких місцевостей, а то й з інших континентів.

Мені особисто наймилішою була стріча зі шкільними товаришами (-шками), Липова вулиця, студентські лавочки в парку Ремашкана, купелі в обох Бистрицях, прогульки на Вовчинецьку Гору, спортові виїзди, наші професори чи популярно звані „бельфери", шкільні забави — це все ностальгійні, незабутні спогади.

Тому, щоб відсвіжити дружбу із старими друзями, пригадати минуле, показати молодшому поколінню любов і прив'язання до рідної землі — приїжджаймо з дітьми, внуками та правнуками на з'їзд Станиславівців. Мистецька програма під час бенкету-вечері виконуватиметься силами молодшої генерації Станиславівців, після якої, очевидно, забава під звуки оркестри Б. Гірняка, соліст Ігор Раковський.

На з'їзді, що найважливіше, учасники-передплатники одержать до своїх рук готовий ІІ-ий том „Станиславівського Альманаха". Тож хай нашим кличем 8-го червня буде: „Всі дороги ведуть на Союзівку".

Орест Корчак-Городиський

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Ню Йорк Таймс", завідуючий спеціяльним слідчим відділом Департаменту справедливости ЗСА Ніл Шер заявив, що американський Уряд вважає спіймання нацистського злочинця Йозефа Менґеле зосім можливим. „Ми вважаємо, що він живе і віримо в можливість піймання цього злочинця", — сказав Н. Шер. Як уже повідомлялося, в лютому ц.р. Департамент справедливости ЗСА включився в пошуки Й. Менґеле, який був лікарем в концтаборі Освєнцім — Біркенау і робив нелюдські експерименти на в'язнях. Якщо Менґеле дійсно живий, тепер йому повинно бути 73 роки.

В ЛОНДОНІ ПОСТАЛА НОВА гуманітарна організація під назвою Міжнародна осторога, завданням якої буде звертати увагу урядам світу на порушення прав людини і боротися з масовими вбивствами, що їх переводять дуже часто легальні уряди багатьох держав світу. У першому зверненні цієї організації закликається уряд Уґанди і тамошнього президента Мілтона Оботе, щоб він припинив, або хоч злагіднив напружені відносини із своїми політичними опонентами, бо в противному випадку цьогорічні вибори до парляменту можуть перетворитися у заколоти, кровопролиття і міжплеменну довгу боротьбу. Згадана організація звертає також увагу на великі жертви під час Другої світової війни, бо крім шести мільйонів жидів у цій війни загинуло багато мільйонів людей з різних країн Европи. Головою тієї організації є Лорд Янг з Дартінгтону.

ЗСА ТА ІЗРАЇЛЬ підписали договір про вільну торгівлю, згідно з яким на протязі десяти років будуть ліквідовані всі тарифи в торгівлі між цими двома країнами. Договір повинен бути одобрений або відкинений Конгресом на протязі найближчих 60 днів. Він не підлягає обговоренню в Кнессеті, бо саме ізраїльський парлямент був його ініціятором. Ізраїль вже має подібні договори з деякими країнами Західньої Европи. У практиці ЗСА договір про ліквідацію торговельних тарифів — перший.

По золоте...

(Закінчення зі стор. 2)

С. Гасевська

Ганна Гувер-Гриневич

Д-р М. Яримович

заснували мої стрийські земляки Воробці, Столярські Війтики, Продивуси, Чехути й інші, що гуртом прибули туди при кінці сорокових років і здебільшого працювали в м'ясарській продукції на чолі з ветеринарем д-ром Богданом Чехутом, близьким другом Степана Бандери, основником і головою пластового Загону „Червона Калина", провідним членом Об'єднання Українських Ветеринарів й редактором їх видань. На жаль, передчасно помер д-р Чехут, а м'ясарську продукцію „сконкурувало" Чикаго. Та наші громадяни перебороли кризу й сьогодні чимало з них живе у добробуті й вивели дітей у люди. Можна подивляти, як наші вчорашні селяни з початковою освітою майже поголовно дали своїм дітям, синам і дочкам університетську освіту. Було великою приємністю для мене побувати в гостині Володимира і Анни Столярських, давніх знайомих з моїх студентських часів, селян зі Стрийщини й сідати за стіл з ними й їх сином — лікарем таки в Омазі. Другий син є лікарем в Канаді. Не важко відгадати, яку широку інтелігентську верству мали б ми на протязі сторіч, якби не були закриті для наших широких мас високі школи.

Громада Омаги розуміє вагу організованости, солідарности й гармонійного поєднання Церкви й суспільства. Якщо є можлива ідеальна гармонія між цими двома основами громадянства, то Омага, бодай під цю пору, її має. Рідко трапляються такі тісні, можна сказати органічно об'єднані взаємини між парохом й всією організованою громадою. На мого листа до о. пароха Івана Кротця з проханням допомогти влаштувати зустріч з його парохією, відповідь була коротка: „хоч часу мало, постараюся приготовити цей вечір. Проголошу в церкві та особисто потелефоную до всіх організацій. Імпреза відбудеться в церковній залі, а пані із Сестрицтва приготують перекуску. Маю надію, що люди відгукнуться своїми пожертвами на НТШ, до чого їх буду заохочувати. Ми всі радо послужимо".

Зустріч відбулася у церковній залі після Молебня, який відправив о. парох в присутності несподівано великого числа парафіян. Молебень відспівано за окремою, парохом виготовленою, брошуркою. Співали всі присутні Коротко проповідував о. парох, а після проповіді всі перейшли до залі, де й відбулася зустріч. Після відкриття о. пароха говорив мій стрийський приятель В. Столярський. Він згадав старий відомий йому будинок НТШ, в якому кругло двадцять років приміщувалася канцелярія УККА, й висловив радість, що НТШ набуло новий, більший, кращий і в куди кориснішому положенні. Вказуючи на велику кольорову світлину нового будинку він закликав присутніх скласти щедрі пожертви на його сплату. „Провидіння зберегло нас й дало добре життя, — казав В. Столярський, — допоможім нашій науці, основі сили й добробуту цілої нашої суспільности та її кращої долі. Були в нас різні збірки, добре, що прибув делегат НТШ до нашої громади й дякуймо йому за це й не випустім з порожніми руками. Треба нам давати на народні цілі за життя й після смерти, щоб жила й розвивалася громада". До гарних слів В. Столярського ледве чи можна було щось додати. Мені припав обов'язок розповісти про стодесятилітній шлях НТШ та його великі пляни й обов'язки, зокрема видавничі й репрезентаційні. При цьому я згадав про щорічну участь НТШ під власним іменем в загальноамериканських і світових наукових конгресах включно до запляиованої окремої сесії НТШ на світовому Конгресі для совєтських і східньоевропейських справ, що відбудеться восені у Вашінгтоні, до якої НТШ запросило, крім українських вчених, також вчених з Европи, Канади й ЗСА.

Після цього о. парох розпочав збірку на ювілейний фонд НТШ. Він закликав усіх взяти в ній участь й заповів, що збірка буде продовжуватися, щоб могли дати свою пожертву також ці, яких немає на залі. „Були в нас різні збірки, сказав о. парох. Сьогодні маємо нову. Дайте по своїх силах. Так радісно давати?" На ділі між 14 індивідуальними пожертвами знайшлися всі присутні на залі родини. Також склали пожертви шість установ: два Відділи УНСоюзу, Відділ Української Народної Помочі, Відділ УККА, Сестрицтво та Українсько-Американське Товариство.

З-поміж громадян найжертвеннішими були Анна і Володимир Столярські, Марія Шелевич, донька св. п. д-ра Чехута, Анна і Павло Труші і згадане Українсько-Американське Товариство, Стефанія і Михайло Воробець; парох Іван Кротець. Разом складено 5.780 долярів, особи 4,450 та установи 1,330.

Крім вдячности для о.пароха В. Столярського й інших організаторів зустрічі, належиться щира вдячність Сестрицтву при церкві Успення св. Богородиці за пожертву та влаштування прийняття для учасників зустрічі. При столах навіть після збірки пожертв продовжувалася дружня розмова присутніх з моєю участю. Деякі мої „стрияни" пригадували роки моєї адвокатської й громадської праці в Стрию й у Львові, а були й такі, що ще тямлять успішні оборони в часі війни й перед нею у справах, в яких грозила смерть перед польською й німецькою окупацією. Я радів незатертою приязню колишніх стрийських громадян, хоч і не відбулося це без спротиву присутнього лемка, який протестував проти моєї стрийської приналежности, — бож я лемко. На це я, не заперечуючи сказаного, повторив двовірш славнішого від мене стриянина, ЕКА: „І Ти лемко, і я лемко — оба ми стрияни!" На цьому спір закінчився. Я вдячний А. Столярській і її мужеві за справді стрийську гостинність у їхньому гарному домі.

З радісним почуттям я вертався додому. На Заході, куди я вибрався, як кажуть американці, „продавати" НТШ, тобто ознайомлювати тамтешніх земляків з його минулим і сучасним, я зустрів десятки й сотні осіб, які знають НТШ не гірше, як ми на Сході і бажають йому розвитку й готові допомагати, не жаліючи трудів і коштів. На протязі майже двох тижнів я зустрічався з ними в семи більших центрах. Вони радо прислуховувалися до розповідей про працю наших наукових установ в цьому і 110-річного НТШ й вагу вільної науки в поході до кращої майбутности народу й нерідко самочинно складали щедрі пожертви на ювілейний дар для НТШ. Коли молодий парох з далекої, холодної Омаги з гарячим серцем організує зустріч парафіян з представником НТШ і переводить збірку на його потреби під гаслом „як радісно давати", то це переступає межі матеріяльної натури. Це декляpація довір'я до наукової установи й детермінація її вдержати й їй допомагати, як частині нашого наукового фронту, фронту потрібного на шляху до визволення — як економічні, чи інші фронти.

Вибираючись на Захід по золоте руно, я мав це на увазі куди більше, як грошову збірку, хоч вона для НТШ під сучасну пору потрібна. Гроші важливі, дуже важливі, але куди важливіше загальне громадське визнання й переконання про потребу дальшого існування столітньої установи, продовжування появи майже столітньої монографічної серії „Записки НТШ", її участи в загальноамериканських й міжнародних конгресах, щоб на них не бракувало української науки, тощо. Якщо моя подорож на Захід до цього в якійсь мірі причинилася, то це був успіх більший, як здобуті на розбудову НТШ в його ювілейному часі гроші.

Великим досягненням поїздки була „соборність" її організації й переведення. У всіх сімох громадах, у яких відбулися ці ювілейні зустрічі, взяли участь громадяни всіх наших віровизнань, політичних переконань та суспільних груп. В одній місцевості зустріч зорганізувала церква (Омага), в двох СУА (Сан Франсіско й Денвер), УККА (Фенікс), УКРАДА (Сан Франсіско з допомогою СУА), а в трьох — загальні громадські установи, а саме Український Клюб Спадщини Північної Каліфорнії (Сакраменто), Українська Громада (Сан Дієго), та Український Культурний Центр (Лос Анджелес). До участи в зустрічах були запрошені всі місцеві церкви й майже без вийнятку всі західні парафії брали в них участь, а деякі, як було згадано, навіть організували зустріч разом з місцевою громадою. Будуючим прикладом є парох Омаги о. Іван Кротець, колишній „римлянин", що його з парохії в Чикаго не так давно було відряджено на захід. Варто підмітити, що о. Кротець, хоч з походження словінець, говорить й пише найкращою літературною українською мовою. Це він заповів у часи збірки, що парафіяни повинні бути солідарні й тому на фонд НТШ складуть свої пожертви також неприсутні на зустрічі. А втім це повторилося також в інших громадах (Сан Франсіско, Сакраменто, Сан Дієго).

У заспіві до „Пригоди Дон Кіхота" Івана Франка є така строфа:

„Еспанія! Еспанія!
Мов у казочнім сні,
Той земський рай, чудовий край
Привиджуєсь мені.

З подібним ентузіязмом згадую свої відвідини українських громад на заході Америки, їх буйну землю й великодушних людей. Це є й те золоте руно, про яке говорить наголовок цього репортажу.

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

хоч би і в рамках Верховної Архиєпископії, яку то автономію також нам намагаються обкраяти. Саме і про це йшлося в останній полеміці довкола односторонніх актів вмішування Східньої Конґреґації у внутрішні справи і дисципліну нашої Церкви.

Залишається ще багато справ, включно зі змаганням за збереження українського і східнього характеру нашої Церкви, у якій ще різні асиміляційні й латинізуючі тенденції не перевелися, хоч — об'єктивно — поява на горизонті покійного Патріярха Йосифа й пожвавлена дія мирянського руху їх припинили.

Отже, стоять ще відкритими й актуальними ті завдання, ради яких наші патріярхальні товариства постали. Їх треба продовжувати, і тому є місце не на демобілізацію, але на збільшену активність наших мирянських організацій, зокрема ж патріярхального руху.

Організаційне завершення

Покійний Патріярх добре розумів ролю мирянських організацій, і коли вони постали в багатьох країнах, він заохочував завершити ці організаційні заходи загальною централею. З тих зусиль зродилося Українське Світове Патріярхальне Об'єднання (УПСО). Воно керує і координує змаганнями і діяльністю організацій в різних країнах. Воно надає їм спільний напрям, беручи до уваги й місцеві відмінности та потреби. Без УПСО наш рух був би хаотичним, нескоординованим а може й деякі акції вийшли б поза контролю відповідальних чинників. Тому відчувалася дуже швидко потреба спільної централі. Сьогодні УПСО є єдиним спільним виявом мирянської дії понад митрополіями й епархіями та краями. Якоюсь мірою воно є єдиним речником, що готовий вести діялог з нашим єпископатом і духовенством, а де треба, також бути речником того мирянства перед Ватиканом. Як таке, УПСО має дальші свої завдання і невиповнену ролю. Якщо постане, як це Владики заповідають, якесь ширше представництво мирянських прицерковних організацій по епархіях, краях і в цілій діяспорі, ми, мирянські діячі і наші товариства, привітаємо цю ініціятиву, знайдемо своє місце у новій структурі і будемо з нею співпрацювати. Очевидно, ми не відійдемо, бо наші завдання ще не здійснені.

Черговий делегатський з'їзд УПСО повинен розглянути ситуацію, яка створилася після смерти Патріярха Йосифа в нашій Церкві і виробити собі правильну настанову і напрямні дальшої дії. Передз'їздові наради в Філядельфії були корисним переглядом наших позицій і наміченням чергових завдань, які з'їзд більш авторитетно обміркує і затвердить.

Обличчям до Церкви в Україні

Поряд з цими завданнями, сьогодні стоїть перед нами як важливе питання, а може як „проблема проблем", що діється і що буде з нашою Церквою в Україні. Ми не сміємо вдоволятися справами нашої діяспорної дочерної Церкви чи церков (митрополій і епархій і екзархатів). Доля матірної Церкви повинна нас турбувати понад усе. Сорок років тому окупант української землі почав нищити Українську Католицьку Церкву, як це він зробив вже раніше з Українською Автокефальною Церквою. Доля нашої української Греко-Католицької Церкви, очевидно, не перерішена в Україні. Вона може не існувати для Російської Православної Церкви і для Кремля, але вона існує для нашого віруючого народу, про що сьогодні добре знає й світ, а ще краще саме КҐБ.

Як нам бути в обличчі діючої підпільної Церкви? Як розуміти і яке становище зайняти, що тисячі наших вірних і священиків знайшлися формально в рядах офіційної Церкви, але зберігають „віру батьків" і готові до неї повернутися й формально? Як поставитися до суцільної політики режиму поборювання кожної релігії і як найкраще боронити право на вільне ісповідування Бога на українській землі для всіх? І, як, врешті, вести розумну й ефективну боротьбу, допомагаючи різним силам в Україні, щоб цей змаг за Бога на українській землі наш нарід виграв?!

Ці питання буде намагатися розглянути наш конґрес мирян, темою якого і є: „Сорок років нищення Української Католицької Церкви: стан, завдання, перспективи". Учасники конґресу повинні спільно виробити тактику й методику допомоги нашим віруючим братам, як також виробити спільний плян зовнішньої дії оборони Церкви і Бога в сучасній Україні.

МЕДИЧНЕ, А НЕ МУЗИЧНЕ НАЗОВНИЦТВО

У статті Анатоля Вовка п. з. „До справи медичного назовництва" („Свобода", ч. 77, з четверга, 25-го квітня) треба читати: „Важливою проблемою в опрацьовуванні такої рубрики є справа медичного назовництва, тобто медичної термінології". — Ред.

НЕ 29-ГО, А 20-ГО ВЕРЕСНЯ

У новинці про відвідини хору „Чайка" з Австралії в ЗСА і Канаді, що була поміщена на першій сторінці нашого щоденника з датою середи, 24-го квітня 1985 року, зайшла в календарі виступів хору „Чайка" друкарська помилка. Виступ в Елмонтоні відбудеться у дні 20-го вересня, а не 29-го, як видруковано у новинці. — Ред.

ПІД ЧАС ПОХОРОНІВ бразилійського президента 75-річного Танкредо Невеса, який помер в неділю, 21-го квітня ц.р., загинуло п'ять осіб, а понад 100 були поранені, коли поліції вихопилась ініціятива з рук і товпа силою вдиралась до президентського палацу, щоб в останнє побачити виставлене там тіло Невеса. В середу, 24-го квітня, тіло президента Т. Невеса, який через хворобу навіть не був заприсяжений на це високе становище, але користувався великою пошаною серед народу, перевезено літаком до його родинної місцевости Хао Дель Рей і там похоронено у родинному гробівці. Усе населення названого містечка в числі біля 60,000 осіб, брало участь в похоронах.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ і Совєтський Союз закінчили першу фазу роззброєневих переговорів в Женеві. Голова американської делеґації на ці переговори, вашінґтонський адвокат Макс Кемпелмен, відчитав для кореспондентів мало оптимістичний комунікат, а голова совєтської делеґації Віктор Карпов відмовився взагалі від зустрічі з представниками масової інформації після того, як теперішній совєтський лідер Міхаїл Горбачов скритикував політику ЗСА. М. Кемпелмен заявив, що ЗСА з самого початку вважали, що переговори будуть важкими, але безпосередня зустріч двох делеґацій вияснила багато справ і тому треба сподіватися, що друга фаза, яка розпічнеться 30-го травня ц.р., буде кращою.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II скритикував фільм французького продуцента Жана Люка Ґодарда присвячений Матері Божій і названий „Гай Мері". Фільм Ґодарда представляє Матір Божу дочкою властителя бензинової станції, а св. Йосифа водієм таксівки, який зачитується у пригодницьких повістях. Архангел Гавриїл у хворій уяві продуцентів, є волоцюгою, який вживає нецензуровану мову і жестикуляцію. Папа дуже гостро зареаґував на фільм, який якраз тепер почали висвітлювати в Римі. Папа заявив, що фільм порушує глибокі почування кожної віруючої людини. Французи-католики також протестують проти висвітлення цього фільму. Під час висвітлення фільму у Франції дійшло було до кількох зударів вірних з поліцією і прихильниками порнографії, до якої критики зараховують також цей фільм. Одна із сцен у фільмі показує Марію цілком нагою. Багато уваги присвячено спорові про непорочне зачаття Матері Божої.

ВИСТАВКА Р. ЛУЧАКОВСЬКОЇ-АРМСТРОНҐ

Ню Йорк.— Мистецька виставка картин Роксоляни Лучаковської-Армстронґ буде відкрита в суботу, 27-го квітня ц.р., в приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця, і триватиме до 21-го травня. Галерія відкрита щоденно від 2-ої год. по полудні.

ВЕЧІР Л. ЛЮБОВИЧ ПЕРЕСУНЕНО НА ОСІНЬ

Філядельфія, Па. — Місцева Окружна Управа Союзу Українок Америки подає до відома, що Авторський Вечір письменниці Уляни Любович, що мав відбутися тут у неділю, 5-го травня ц.р., відкладено на листопад цієї осени. Точніші інформації Окружна Управа подасть громадянству своєчасно до відома.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 5-го ТРАВНЯ 1985 р.

Міллвіл, Н. Дж. Річні збори Т-ва „Запорозька Січ" 347 Відд., о год. 12-ій дня в залі УПЦеркви свв. апп. Петра і Павла при 77 Сентер Ґров Рд., Міллвіл, Н. Дж. Денний порядок: відкриття, вибір президії, відчитання протоколу з попередніх річних зборів, звіти членів Управи і К. Комісії, дискусія над звітами і вибір нової Управи та К. Комісії на біжучий 1985 рік, внески, затвердження ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПЛЯНУ на біжучий рік і закриття нарад. За Управу: Т. Сущик, гол., Дарія Цапар, секр.

ЩЕ ПРО ЮРІЯ ГАВРАСЯ

Юрій Гаврась, про якого мова була у дописі п. з. „Злібності молодого українця оцінені" („Свобода", ч. 73 з п'ятниці, 19-го квітня ц.р.), дістав посаду програмового директора в престижевій радіостанції в Голливуді, Каліфорнія, де працює почавши від березня 1985 року. — Ред.

У ПРИГОТУВАННЯХ ПОДОРОЖІ президента Роналда Реґена в Европу в травні цього року неочікувано прийшло застереження від Ватикану. Церковні зверхники стремлять до обмеження кількости групи людей, яка відвідуватиме Ватикан і тому незадоволені рішенням Вашінґтону щодо числа охоронців Ненсі Реґен, коли вона зустрінеться з Папою Іваном Павлом II.

У ПЕНСАКОЛА, ФЛЬОРИДА, федеральний суд видав присуд, доказуючи вину Меттю Ґолдсбі і Джеймсові Симмонсові за те, що вони в боротьбі з абортами підклали бомби під три клініки, де відбувалися аборти. Кей Віґґінс, наречену М. Ґолдсбі, та дружину Симонса Кеті також признали винними в спільному заговорі в бомбленні цих клінік. Покищо ще немає вироку, як довго прийдеться відсидіти обвинуваченим у тюрмі, але, звичайно в таких випадках, кара для жінок може бути п'ять років, а чоловіків до 65-ти. Оборонець підсудних адвокат Т. Петрік Монаґен сказав, що цей вирок був рівночасно присудом американським моральним вартостям.

В ДЖЕРЗІ СИТІ, НА БЕРЕЗІ нюйоркської бухти, напроти Статуї Свободи, встановлено п'ятиметровий пам'ятник американському воякові, який тримає на руках в'язня концентраційного табору. „Монумент визволителям" буде офіціяльно відкритий у четвер, 30-го травня.

ЧАСТИНИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ міліції в південній частині Ливану вирішили покинути дотеперішні бойові позиції біля Сидону, щоб таким чином закінчити одномісячну міжфракційну боротьбу з мусулманами-шіїтами. Не зважаючи на примирливе рішення християн, у тій частині Ливану немає спокою і ривалізуючі між собою політичні групи продовжують себе взаємно винищувати.

ЛЕТУНСЬКА КОМПАНІЯ „Пен-Амерікен" продала свою філію і 19 пасажирських літаків для компанії „Юнайтед Ерлайн" за 750 мільйонів долярів. Філія обслуговує лінії на Пацифіку, тобто перевозить пасажирів до Японії, Таїлянду, Гонґ Конґу, Південної Кореї Нової Зеляндії та інших країн.